

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepubliați nu se însoțesc.

INSETIUNILE:

Un sir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil.,
pentru a doua și a treia oară căte 20 fil.

Pentru inserare mai mari după involtă.

George Coșbuc

1866—1918

(x) Jalea, sălășuită de anii de zile
în sufletele neamului, ne zguduește
noi la sătirea morții lui George Coșbuc.
Jalea aceasta în astăzi dimensiuni ce
trece măsură puterilor noastre omenești.

A murit George Coșbuc.

A murit cel mai distins poet român
al vremurilor de acum.S'a dus cel mai mare scriitor, pe
care pământul Ardealului l-a dat în
literatură română.Urmăras de vîței grănierii, George
Coșbuc a rămas, și dupăce a trecut
Carpății, totdeauna fiu credințios și
iubit al țării, unde a văzut mai întâi
lumina soarelui.Moartea năprinziu a neuitatului
său fiu Alexandru, și desastrul țării
la care a trebuit să asiste mai târziu,
nu puteau decât să-l deprime și să
pregătească sfârșitul scriitorului cu
sănătatea sdruncinată.Poetul a iubit viața, a iubit frumosul,
a iubit poporul. Poetul ardelean a fost unul dintre puținii alegăi,
care a izbutit să dea glas, prin vorbe
măestre și sincere, simțirilor celor
mulți și suferințelor înecate în tăceră
ale frajilor săi din tările.Când, la moartea lui Eminescu,
opera uriașă a poetului durerii s'a
impus atât de mult, încât literații credeau că originalitatea poeziei române
a apus pentru lungă vreme, iată se
ivără fără veste scrierile lui George
Coșbuc și răspândiră o nouă notă,
primită cu insuflare de către scriitorilor
tineri ai literaturii române.

Când, mai târziu, George Coșbuc

cu prietenul său Al. Vlăhiță, a văzut
că lipsește «un standard de însemnatate
și de înfrângere intelectuală», și că trebuie
redeșteptă «săvântul de odinio-

nar în sufletele românești», și că litera-

tura a pornit pe drumuri greșite,
a dat viață revistei *Sămănătorul*. Acea-

stă revistă spunea, că vede cu du-

rere, cum în educația tinerimii se in-

troduce neprășare față de neam și in-

strâinare în sentimente, și că mulți

tineri se rușinează rostul cuvintelor

de «ubiore de țară», «patrie», și «pa-

triotism». Poetul le cere «adâncă evalua-

re pentru trecutul glorios», și «ubiore

entuziasmat pentru țară». Pe aceasta

trebuie să se intemeze creșterea ti-

nerimii, și tot acest scop au să-și

veașă și publicație literare.

Cu cățiva ani înainte de apariția

acestei reviste, George Coșbuc se

intovărășise cu Ioan Slavici și Cara-

giale, ca să publice foaia *Vatra*, ilu-

strator, ca în felul revișorilor germane

pentru famili. *Vatra*, la care a lucrat mai

ales Coșbuc, și s-a răspândit la noi

în cercuri largi și a întărit gustul de

citit al publicului obișnuit cu reviste

strânsă...

Dar nu este aici locul să cum-

pămănuim calitățile marelui dispărut.

Gândirea și vrednicia să sunt

bine statofite pe paginile opereilor

sale, ca izvoare eterno de tot ce este

nobil, elevărat și înălțător în sufletul

poporului, din care a ieșit George

Coșbuc.

Despre împrejurările morții poe-

tului Coșbuc se comunică următo-

are:

Joia după ameazi, la ora 1, a în-

ciat din viață poetul George Coșbuc

autorul «Firelor de Tort» și duioaselor

«Balade și Idile», cu care marele poet

și-a cucerit locul printre fruntași li-

teraturii românești.

Exemplu: Care e data Paștelor pen-

tru anul 1919?

Pentru anul 1919 litera duminecală

este F, epacta anului 1919 este 11.

Luna nouă cade în Martie pe 20;

începând cu 20 Martie numărul 15-2

zile ajungem la 5 Aprilie.

Litera duminecală F, cade pe ziua

de 7 Aprilie, deci aceasta este data sf. Paști

pentru anul 1919.

Cu mult mai simplă e calcularea

datei Paștelor după formula lui Gauss-

Delambre:

1. Împărțim numărul anului — pentru

care voine să stim data Paștelor — cu 19.

Restul îl însemnăm cu litera a.

2. Împărțim numărul anului cu 4. Re-

stul îl însemnăm cu b.

3. Împărțim numărul anului cu 7. Re-

stul îl însemnăm cu c.

Considerăm marimele m egal cu 15;

n egal cu 6 și împărțim (m+19) cu 30.

Restul îl însemnăm cu d; (n-2)×4+c+6

d împărțim cu 7. Restul îl însemnăm cu e.

Avgind toate aceste calcule, suma

22+d+e este data din Martie pe care va

fi ziua sf. Paști.

Exemplu: Care e data Paștelor în anul

1919?

1919:19=101. Restul 0=a

1919: 4=470. „ 3=b

1919: 7=274. „ 1=c

m+19 a = 15+19 = 34

30 = 30 = 30 = 0 Restul 15=d

n+2+b+4-c+d = 0+0+4+90 = 106

7 = 7 = 7 = 15=d

Restul 1=e.

acum: 15-1=9-7; deci 7 Aprilie este

data serbării Paștelor pentru anul 1919.

Care e data serbării Paștelor în anul

1920?

1920:19=101 R. 1=a

1920: 4=480 R. 0=b

1920: 7=274 R. 2=c

m+19 a = 15+19 = 34

30 = 30 = 30 = 0 Restul 15=d

n+2+b+4-c+d = 0+0+8+24 = 38

7 = 7 = 7 = 15=d

FOISOARA

Sonet

Spre departări plutesc a lene norii,
De după ei privetește jale luna,
Pe sub fereastră mea tot trece într'ună
Nepăsădori, sbrăndință tredoori.

Si mersul lor și plin de ră și glume,
Viața lor și mândru și cu soare,

Pe urme lor răsare floare 'n floare,
Și pentru el-nu și negre negre 'n lume.

Pierdut privesc la multă frământare,
In furaj meu s'osează 'ncet pustial,

Și fociu 'n vatră-șă căntă la căntare.

Ioan Berghia.

Data serbătorii Paștelor

(Fine).

Paștele, conform prescripțiunilor pri-
mului sinod ecumenic și ale sinodului aposto-
lic, pot dacea de la 22 Martie și până
la 25 Aprilie, deci pe 35 de zile. Pentru
aceste 35 de zile avem literele duminecale
astfel aranjate:

22 Martie D. 27 Martie B.
23 „ E. 28 „ C.
24 „ F. 29 „ D.
25 „ G. 20 „ E.
26 „ A. 31 „ F.
1 April „ 13 April E.
2 „ A. 14 „ F.
3 „ B. 15 „ G.
4 „ C. 16 „ A.
5 „ D. 17 „ B.
6 „ E. 18 „ C.
7 „ F. 19 „ D.
8 „ G. 20 „ E.
9 „ A. 21 „ F.
10 „ B. 22 „ G.
11 „ C. 23 „ A.
12 „ D. 24 „ B.
25 Aprilie C.

Exemplu: Care e data Paștelor pen-

tru anul 1919?

Pentru anul 1919 litera duminecală

este F, epacta anului 1919 este 11.

Luna nouă cade în Martie pe 20;

începând cu 20 Martie numărul 15-2

zile ajungem la 5 Aprilie.

Litera duminecală F, cade pe ziua

de 7 Aprilie, deci aceasta este data sf. Paști

pentru anul 1919.

Cu mult mai simplă e calcularea

datei Paștelor după formula lui Gauss-

Delambre:

1. Împărțim numărul anului — pentru

care voine să stim data Paștelor — cu 19.

Restul îl însemnăm cu litera a.

2. Împărțim numărul anului cu 4. Re-

stul îl însemnăm cu b.

3. Împărțim numărul anului cu 7. Re-

stul îl însemnăm cu c.

Considerăm marimele m egal cu 15;

n egal cu 6 și împărțim (m+19) cu 30.

Restul îl însemnăm cu d; (n-2)×4+c+6

d împărțim cu 7. Restul îl însemnăm cu e.

Avgind toate aceste calcule, suma

22+d+e este data din Martie pe care va

fi ziua sf. Paști.

Exemplu: Publicații odinioară de Gavril Todica

in *Cartea Transilvaniei*; imprenă cu exemple

practice.

cădea Duminica Paștelor; iar d-+e-9 este

data din Aprilie, pe care va cădea Paștile

după calendarul iulian.

Este de însemnat: că afănd prin cal-

cul 26 Aprilie, Paștele vor cădea în 19 le-

acelieși lună; dacă afănd 25 Aprilie, vom

examina numerii d și b; când d=28, iar

b și mai mic de 10, atunci Paștele vor fi

în 18 Aprilie.

Exemplu: Care e data Paștelor în

anul 1919.

1919:19=101. Restul 0=a

1919: 4=470. „ 3=b

1919: 7=274 „ 1=c

m+19 a = 15+19 = 34

30 = 30 = 30 = 0 Restul 15=d

n+2+b+4-c+d = 0+0+4+90 = 106

7 = 7 = 7 = 15=d

Restul 1=e.

acum: 15-1=9-7; deci 7 Aprilie este

data serbării Paștelor pentru anul 1919.

Care e data serbării Paștelor în anul

1920?

1920:19=101 R. 1=a

1920: 4=480 R. 0=b

1920: 7=274 R. 2=c

m+19 a = 15+19 = 34

30 = 30 = 30 = 0 Restul 15=d

n+2+b+4-c+d = 0+0+8+24 = 38

7 = 7 = 7 = 15=d

gorian bîzîmas) referindu-se exclusiv la sfera mea de activitate ca președinte al sinodului, nu m'am simțit îndreptat și o publica în sinod, ci am cerut dela Excelențele lor, ministrul președinte și ministru celor, pe cale telegrafică, revocarea ordinătunie, declarând că pentru susținerea ordinei în sinod eu ca președinte sunt responsabil, și iau asupra mea toată răspundere și făță cu statul. —

Comunicatul să a dat comisiunii organizatoare.

S'a prezentat raportul consistorialului în afacerea întregirii salarilor profesorilor dela gimnaziul din Brad și din Brașov, și în afacerea numările de comisar guvernial permanent la seminarul arhiepiscopal, cari să a dat comisiunei scolare.

S'a prezentat două cereri, una dela parohul Ioan Druhori din Boiu în afacerea unui vot separat al său care l-a dat în comisiunea administrativă a fundațiunii Saguna, și alta dela parohul Crucian Mărgineanu din Ferdeu, în afacerea desfacerii unui crâng dela comuna biserică Geoagiu și incorporarea la comuna Ferdeu.

Ambele să a dat comisiunii pe-
tiționare.

S'a intrat apoi în ordinea de zi, și s'a luat raportul general al consi-
storului din ședință plenară.

La propunerea referentului comisiunelui organizatoare, a deputatului Nicolau Garoju, s'a luat act de con-
ducere arhiepiscopală în timpul sedi-
vacanței prin vicariatul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcașu, s'a luat cu plă-
cere la cunoștință despre îndeplinirea
scănumului de arhiepiscop-mitropolit
prin alegera, aprobarea, hirotoneană
și prin introducerea în scaun a I. P.
C. Sale vicariului din Oradea-mare,
arhimandrit Vasile Mangra, dorind
sinodul mulți ani fericiți alesului ar-
hiepiscop și mitropolit Vasile Mangra,

ca să conducă arhiepiscopă și mitro-
polia spre binele bisericii și al patriei;

s'a luat cu plăcere act despre aceea
că noui mitropolit îndată după aproba-

barea alegerii a fost distins prin con-
ferirea titlului de consilier intim; s'a
luat act despre aceea, că îndată după

erumperea răsboiului cu România con-
sistorul arhiepiscopal cea de 4 Sept. 1916

s'a refugiat la Oradea mare, unde a
stat până la 31 iunie 1917; s'a luat

cu adâncă durere act despre treacerea
din viață a Maiestății Sale împăratului

reg. Francisc Iosif I, căruia biserica

noastră îl dăorește eternă recuno-
ștință pentru înființarea mitropoliei și

sancționarea legei noastre de organi-
zare.

S'a luat cu omagială bucurie la
cunoștință suirea pe tron a Maiestății
Sale, împărat și rege Carol IV, și prin
o adresă să a dat din nou expresiune
despre tradiționala credință, alipire și
supunere omagială a credincioșilor
noștri față de Maiestatea Sa, iar
sinodul mai departe și-a manifestat
aceste sentimente prin urmă: Să
trăiască Maiestatea Sa Regele, Maie-
statea Sa regina și întreagă casa domi-
nițioare; de asemenea s'a luat cu ne-
mărginirea bucurie act de fericită scă-
pare a Maiestății Sale din pericolul
dela Isonzo, aderând și din parte și
cu telegramă de felicitare adresată de
consistoriu.

Acetea hoțări au fost aduse, fiind
membrii sinodului în picioare, în semn
de omagiu.

S'a luat act despre acea, că la
încoronarea Maiestății Sale împăratului
rege Carol IV, întâmpinătoare în
17/30 Decembrie 1916 în Budapesta
biserica noastră a fost reprezentată
prin Excelența Sa I. P. S. Arhiepis-
cop și Mitropolit Vasile Mangra.

Trecând sinodul la altă afaceri
ale consistoriului a luat act de tre-
cerere din viață a protopopilor Avram
Pecuraru din Hunedoara și Ioan Ber-
can din Ceahlău, despre eșalonate în-
trate la consistor în anul 1916 și 1917,
despre alegerile de deputați la con-
gres întâmpinat în toamna anului 1917,
despre alegerile de deputați la sinodul
arhiepiscopal, întâmpinat în primă-
vara anului 1918, decizându-se ca re-
constituirea senatelor consistoriale să
se facă în sesiunea sinodului prezent.

In fine s'a luat cu plăcere act
despre aceea, că biserica noastră sub
conducerea Excelenței Sale Arhiepis-
cop și Mitropolitului Vasile Mangra la
7/20 August 1917, s'a prezentat în Bu-
dapestă prima dată Maiestății Sale împă-
ratului și regelui Carol IV, asigurându-
l despre credința și alipirea bisericii
greco-orientale române; s'a luat act
despre răspunsul Maiestății Sale cu-
prins în cuvintele: «dorește, ca religia
DVoastră și drepturile bisericii DVoa-
stră să fie foarte amasecate», care
varsă în iniția bisericii greco-orientale
bucuri și încredere, că înaintul
tronului întocmit aşa nu este acum scut
puternic, precum a fost la timpul său
fericitor împărat rege Francisc Iosif I.

Urmaș raportul comisiunii bi-
sericești, raportor a fost deputatul
Sergiu Međedeanu.

In special s'a luat următoarele
hotărâri:

Alineatele 1–8, relative la mă-
surile consistoriale pentru promovarea

mersului regulat al agendelor, la stă-
riile triste în viață bisericescă cauzate
prin rasboi, mai ales delă intrarea
României contra monarhiei noastre,
la preoții defunți, internați și dispăru-
ți, la instituirea de administratori
parohiali în parohiile rămase fără de
preoți, s'a luat la cunoștință, – invita-
ndu-se consistoriul să continue cu
înstituirea de administratori parohiali
unde este necesitate, iar pentru eli-
berarea preoților internați și defunți
să intervină din nou.

Partea din raportul consistorial
relative la pașii întreprinși pentru în-
mulțirea numărului preoților militari,
și pentru măngâierea soldaților prin
împărțirea de cărți de rugaciuni și
alte scrieri de cuprinzător religios-moral
și pentru măngâierea poporului rămas
acasă, s'a luat cu plăcere la cunoștință,
invitându-se consistoriul, ca întrucăt
vor permite împrejurările să reactiva-
ze conferențele preoților în scopul
împlinirii cunoștințelor pastorale ale
preoților, și să stăruie pentru înfiin-
țarea și augmentarea bibliotecilor pa-
rohiale.

Partea din raport despre starea
clericului și a poporului, despre hiro-
toni, despre comunitate, bisericești,
despre parohiile vacante, despre sec-
tionează teologică a seminarului arhi-
diecezan, despre ajutoarele distribuite,
despre procesele matrimoniale și dis-
cipliinare s'a luat la cunoștință.

In legătură cu punctul referitor
la parohiile vacante s'a dispus, ca
consistoriul să caute a îngrăji ca pa-
rohile să fie întregite fără amâname
și parohul să locuască în parohia sa,
fins astfel todejudecă în mijlocul pa-
rohienilor și conducând toate afac-
erile bisericești, scolare și epistropice
și îndeplinind la timp lipsele credin-
țioșilor săi.

Comisiunea bisericească a pre-
zentat independent de raportul general
al consistoriului ca senatul bisericesc
o propunere pentru ameliorarea stării
materiale a preoților prin urcarea taxelor
școlare și a biroului preoțesc, care
propunge să a deținută comisiunii orga-
nizatoare cu îndrumarea de a/o pre-
găti și a o prezintă sinodului spre
prerăptare în sesiunea actuală.

Cu aceasta s'a terminat sedința
a treia de Miercuri înainte de amesezi,
anunțându-se cea proximă pe dupa
amezei la orele 4.

Sedința IV.

Mercuri în 2/15 Mai, d. a. la orele 4.

Președintele arhiepiscopal Vasile
Mangra, notar Dr. Pavel Rosca.

Protocolul sedinței a III-a nefiind
redactat, autenticarea lui se amâna
pe altă dată.

A urmat la ordinea zilei raportul
comisiunii organizatoare asupra com-
unicatului înaintat Preșinției Sale
Domnului Arhiepiscop în afacerea cu
înstituirea și trimiterea de comisar
guvernamental în sinod.

Propunerea comisiunii a constat
din două părți. Partea primă, constă-
tătoare din punctele I și 2, o a pri-
mit comisiunea cu unanimitate, și ea
este de următorul cuprins:

Având în vedere, că prin denun-
țarea de comisar se introduce un
nou mod de exerciere a dreptului de
supremă inspectiune al Maiestății Sale
Regelui, neuzitat până acum în viață
noastră constituțională bisericească;

având în vedere, că biserica noastră
până în prezent nu a dat nici o
ansă serioasă, care să justifice această
inovație jignitoare și în consecvențele
sale disastruoasă economiei bisericii
noastre;

având în vedere, că cu toate că
însă scrisoarea domnului conte Ap-
pony accentuează neștiința autonomie-
i noastre, totuși insușă Domnia Sa
da comisarului guvernial o stare în-
deținută, care conform statutului or-

ganic compete numai președintelui
sinodului, și autorizează pe comisarul
guvernial să execute drepturile pre-
zidențiale de a îndruma la ordine și
de a dissolvi sinodul fără de consi-
derare la aceea, că arhiepiscopul-pre-
ședinte îndeplinește și sau nu dato-
riște;

având în vedere că prin acest
drept autonomia bisericii se violează
în mod simțitor și se subminează au-
toritatea și vaza capilor bisericești,
comisiunile organizatoare propune:

I. Se ia cu placere act de pașii
întreprinși de Excelența Sa Mitropolit
într-o susținere neștiință a drepturilor
noastre;

II. Sinodul să remonstreze la
inalțul guvern în contra măsurilor
luate de fostul ministru de culte Ap-
pony prin scrisoarea sa cu datul 7
Mai 1918 Nr. 4919 Pres., cerând re-
vocarea acestor dispoziții.

Recomunționarea să se facă direct
din sinod, și în caz, că repre-
zentanții înaintă la guvern nu ar
avea succesul dorit, afacerea să se
prezinte și Maiestății Sale.

Cu privire la punctul III din pro-
punerea comisiunii s'a născut două
pareri:

Maioritatea reprezentată prin de-
putat Dr. Aurel Vlad a propus ur-
mătoarele:

III. Până la sosirea răspunsului
la această reprezentanță sinodul ar-
hieicezan se declară în permanență,
înșa își suspendă sedințele, și auto-
rizează pe Excelența Sa Mitropolitul
să convoace pe membrii sinodului când
va avea momentul potrivit.

Totdeată sinodul să consti-
tuiți arhieicezan îndemnăsință, ca
până la votarea bugetului, trebuințele
materiale să le acopere în cadrul bu-
getului anterior, autorizându-se con-
sistorul, ca din sedințele sale plenare
să provadă și evenualele trebuințe
extraordinare ivite peste cadrul bu-
getului de acum.

Minoritatea din comisiunea or-
ganizatoare, reprezentată prin deputatul
Arseniu Vlaicu, a prezentat urmă-
toarea propunere:

Să se preiaască întocmai partea
primă punctul I și II din propunerea
comisiunii, iar partea a III-a să se
omítă.

Să fiind chestiunea de cea mai
capitală gravitate și incalculabilă în
consecvențele sale pentru biserica noastră,
și prin urmare fiecare deputat
vor având să rămână responsabil
în fața neamului și a istoriei pentru
votul său, asupra acestei părți din
urmă să se voteze nominal.

După inchiderea discuțiunii se
lauă la vot partea primă, punctele I
și II din propunerea comisiunii, care
se primesc cu unanimitate și presidui
enunță acest concurs sinodal.

Asupra punctului III din propu-
nerea comisiunii relative la suspinde-
rea sedințelor sinodale se dispune vo-
tare nominală.

Pentru propunerea majorității din
comisiune, susținută prin raportorul
Dr. Aurel Vlad, au votat următorii
deputați:

1. Almăsan Vasile.
2. Balan Nicolae Dr.
3. Borcan Lucian Dr.
4. Borza Nicolae.
5. Buzdug Andrei Dr.
6. Cădeșe Romulus Dr.
7. Chirțop Zosim Dr.
8. Comșă Dumitru.
9. Damiana Vasile.
10. Dubles Georgiu. Dr.
11. Dumă Vasile.
12. Furdui Remus Dr.
13. Fulea Joachim.
14. Fruma Ioan Dr.
15. Groza Petru Dr.
16. Hermann Teodor.
17. Ioanoviciu Ioan Dr.

Voi salciu triste

— De † George Coșcine —

Voi salciu triste n' cimitir,
V'aud soptind duios în noapte,
Voi despi ce vorbită plângand,
Ce taine spanjeli voi prîn soapte?

* Vorbită de morții care dorm
Sub sol, de dusul bine.
O, las', că nu va trece mult,
Să vom vorbi și despre tine!*

*Scrisoarea domnului conte Ap-
pony în care se exprimă neștiința
autonomiei noastre, totuși insușă Domnia Sa
da comisarului guvernial o stare în-
deținută, care conform statutului or-*

18. Ivan Nicolae.
19. Lăpușnat Ioan.
20. Macrea Nicolae.
21. Marghită Ioan Dr.
22. Moldovan Silviu Dr.
23. Moldovan Valeriu Dr.
24. Morariu Iosif.
25. Murășanu Iovian.
26. Păcală Victor.
27. Pappa Ioan Dr.
28. Popoviciu Petru.
29. Popo Dumitru Dr.
30. Regnman Nicolae Dr.
31. Roșca Pavel Dr.
32. Rozvan Stefan Dr.
33. Sgîlbeanu Octavian Dr.
34. Siroia Ioan Dr.
35. Vlad Aurel Dr.
36. Vulcu Dumitru.

Pentru propunerea minorității reprezentate prin raportorul Arseniu Vlaicu, ca să se omită partea aceasta a III-a din propunerea comisiunii organizatoare, au votat următorii deputați:

1. Chelariu Georgiu.
2. Costea Octavian Dr.
3. Găroiu Nicolau.
4. Medean Sergiu.
5. Moldovan Dumitru.
6. Muntean Petru.
7. Mețian Eugen Dr.
8. Proca George Dr.
9. Roșca Eusebiu Dr.
10. Triteanu Lazar.
11. Vlaicu Arseniu.
12. Voileanu Mateiu.

Să constată deci că pentru propunerea majorității au votat 36, în contra ei au votat 12 deputați.

Președintele arhiepiscop enunță, că în fața acestui rezultat, având în vedere interesele bisericii, nu poate adera la votul majorității, și nu poate enunță drept hotărâre a sinodului nefiind aceasta executabilă.

După acestea o parte a deputaților sinodali a părăsit sala ședințelor și președintele arhiepiscop constatănd că nu mai sunt prezenți membri în majoritatea ce o cere § 11 din regulamentul afacerilor interne, anunță ședința proxima de ziua de mâine la orele 10 înainte de ameza, și ședința o închide la 6 ore seara.

Şedință V.

Joi, la 3/16 Mai 1918.

Președintele, arhiepiscop deschide ședința, și dispune a se ceta lista deputaților sinodali spre a constată prezența.

Protocoloalele ședinței III și IV della 2/15 Mai a.c., nefinind notarii sinodali din aceste ședințe prezenți, în privința autenticității se vor lucea la timpul său măsurile trebuințioase.

Cetindu-se consemnarea deputaților, se constată că sunu prezenți deputați:

1. Chelariu Georgiu.
2. Costea Octavian Dr.
3. Găroiu Nicolae.
4. Medean Sergiu.
5. Mețian Eugeniu, Dr.
6. Moldovan Demetru.
7. Muntean Petru.
8. Oprisa Pavel Dr.
9. Proca George Dr.
10. Roșca Eusebiu Dr.
11. Triteanu Lazar.
12. Vlaicu Arseniu.
13. Voileanu Mateiu.

Sunt absenți cu concediu:

1. Bodea Augustin Dr.
2. Buzura Gavril Dr.
3. Comşa Nicolae Dr.
4. Pop Ioan Dr.
5. Popescu Iosif.
6. Pușcariu Ilarion Dr.
7. Sulici Nicolae.

Sunt absenți fară concediu deputați:

1. Almășanu Vasiliu.
2. Bălan Nicolae, Dr.
3. Borcea Lucian, Dr.
4. Borzea Nicolae.

5. Budug Andrei, Dr.
6. Căneană Romulus, Dr.
7. Chirto Zosim, Dr.
8. Comşa Dumitru.
9. Dan Emil, Dr.
10. Damian Vasile.
11. Dobre Ioan Dr.
12. Duma Vasile.
13. Dubles Georgiu Dr.
14. Furdul Remus Dr.
15. Fulai Ioachim.
16. Fruma Ioan, Dr.
17. Groza Petru.
18. Hermann Teodor.
19. Ioanoviciu Ioan, Dr.
20. Ivan Nicolae.
21. Lăpușnat Ioan.
22. Macrea Nicolae.
23. Marghită Ioan, Dr.
24. Moldovan Silviu, Dr.
25. Moldovan Valeriu, Dr.
26. Morariu Iosif.
27. Murășanu Iovianu.
28. Păcală Victor.
29. Pappa Ioan, Dr.
30. Popoviciu Petru.
31. Popo Dumitru, Dr.
32. Regiman Nicolae Dr.
33. Roșca Pavel, Dr.
34. Rozvan Stefan, Dr.
35. Sgîlbeanu Octavian Dr.
36. Siroia Ioan, Dr.
37. Vlad Aurel, Dr.
38. Vulcu Dumitru.

Să constată deci că sunt prezenți 13 deputați, absenți cu concediu 7, și absenți fară concediu 38, prin urmare nefiind prezenți deputați în numărul cerut de regulamentul afacerilor interne § 11, sinodul nu și în stare a lucea concluzie valide.

Declarând mai departe că pe deputații absenți fară de concediu îi consideră, ca și când săr și fie dispus mandatul și că va hui ulterioralele dispoziții ca biserică să nu suferă în mersul normal al lucrurilor, adresăză sinodului următoarele cuvinte:

«Venerabile sinod. Cu mare durerere sufletească trebuie să constată, că cuvintele sfântului Apostol Pavel ce văd amădat în vorbirea mea de deschidere, ca «cele ce sunt ale păcii și cele ce sunt spre zidirea unuiau-tilor, acelea să urmă»; nă pătrum la înimă acelor deputați, cari substrațându-se dala datoria ce au primit prin primirea mandatului de deputat, să nu în grevă, făcând imposibilă activitatea sinodului și împiedcând mersul normal al afacerilor sinodale.

Cuprins de îngrijorare în fața acestelui apartaj din ședința de eri, cu totul străină de spiritul și legile bisericii, aptă a introduce în biserică spiritul destrucțiv al arhiehiei și a provocă sdruncinarea și chiar desfaștarea constituiei noastre bisericești, căci de lucările sinodului nu este îngăduindu-se a retrage nici unu membru, cu atât mai puțin nu se îngăduie retragerea în masă, pentru că aceasta ar fi identic cu renunțarea de bunăvoie la viața constituțională bisericească, — în poziția mea de arhiehie, cu răspunderă înaintea lui Dumnezeu și a bisericii, declar, că-mi voi pune toate stărările, și voi lucea cu toate puterile mele pentru restabilirea și stăpânirea legii și a ordinelui canonice în biserică, și pentru ca organismul nostru constituțional bisericește să funcționeze neconțurat în de cadrele legilor.

Cu aceasta declar sesiunea actuală a sinodului nostru arhiehicezan închișă.

Cu aceasta ședința să închis la orele 11 a.m.

Sinoadele eparchiale

Sinodul din Arad

Din Arad se anunță, că Dumineca la ameza să deschise de P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp sinodul episcopal al diecezelui Aradului. După

deschiderea solemnă au urmat prezentarea credenționalelor membrilor prezenți.

La ședință să prezentați comisarul guvernului, comitetul suprem Béla Barabás, insotit de comisarul ministerial al institutului pedagogic dr. român din Arad, Dr. Ioan Brendörfer.

După prezentarea credenționalelor, ședința dinainte de ameza să termine.

După ameza a urmat alegerea direcției comisiei. Său citit actele întrate la sinod, între care și respectul ministrului de culte cu raport la numirea deputaților de la sinodul deguvernator.

Actual acesta spune, că evenimentele din timpuri ultim au crezut necesară dispoziția acestei și însărcinăază comisarul, ca într căstătă vreau discurs exceptionabil din punct de vedere al vieții de stat, după admisnare prima, fără rezultat, imediat să disolve sinodul. Să citit apoi actual comisarul care cere, că orice hotărâre sinodala să-i fie comunicată lui în scris.

Citirea acestor acte a provocat sgomot.

Sinodul a ales apoi sub prezența P. C. Sale vicarului de Oradea-mare, Roman Ciorgoraru, o comisie din 12 membri spre a raporta asupra actualului ministru de culte.

Despre ședința de Luni se comunică ziarilor din capitală următoare:

Luni înainte de ameza sinodul s'a întrunit erăs în ședință. Dunăcse președintul, episcopul Ioan I. Papp, a declarat deschisă ședința, comisarul guvernului, Béla Barabás, a cerut curăntul și a împărtășit sinodului salutul trimis de ministru de culte.

Președintul sinodului anunță, că

că raportorul comisiunii de 12 membri, deputatul Nicolae Zige, voiește să vorbească. Acordându-i-se cuvântul, deputatul N. Zige citește propunerea comisiunii alese ieri pentru a raporta asupra adreselor ministeriale în afacerea numirii de comisar la sinod. Comisiunea propune, ca sinodul să nu ieze la canonică trimiteră comisarul de guvern, deoarece este contrar legii. Biserica românescă și sinodul să nu motiva nici odată pentru a își trimite comisar al guvernului. Sinodul să înainteze adresă către guvern, și dacă accasta nu va da nici un rezultat, să se ceră ajutorul coroanei. Iar până când guvernul nu va rezolvi în mod mulțumitor chestiunea, și până când va pretinde că sinodul să fie controlat în activitatea sa din partea comisarului guvernului, sinodul să se ajunce.

Propunerea comisiunii s'a primit cu aprobare generală. Președintul, episcopul Ioan I. Papp, a empatat în temință acesta, că sinodul este ajunțat, declarând că o nouă convocare se va face indată ce se va rezolvi în chip mulțumitor chestiunea.

Totodată sinodul împunecisce ambele consistorii, ca până la votarea bugetului anual, să-și acopere spațele trebuințelor în cadrele bugetului din anul trecut, și îl acordă și dreptul special, ca să-și acopere eventuala le trebuință extraordinară până la aprobată Sinodului și în cazul acela, cănd preliminarul de până acum nu ar oferi baza și acoperirea necesară.

Proiectul acesta de rezoluție s'a primit.

Sinodul, după aceasta, să încheie Deputații sinodali și publicul să împărtășiat în ordine.

Sinodul din Caransebeș

Primiște dela Caransebeș următorul raport special:

Duminică său facut pregătirele pentru deschiderea sinodului episcopal.

Să oficiat sfânta liturghie, pontificând episcopul Dr. Miron E. Cristea.

Să săfăt apoi chemarea Duhului Sfânt și parasta pentru mitropolitul Șaguna, pentru episopii Popasu și Popea, pentru mecenatele Gozdu, și pentru binefăcătorii diecezei.

Sinodul să deschis în sala festivă a magistratului prin o frumoasă vorbă a episcopului. (O vorbă publică în numărul viitor). Urmand prezentarea credenționalelor, se constată, că săn de față numai 13 deputați, dintre care 11 își prezintă credenționalele.

P. Sf. Sa constată, că deputații nu săn în numărul cerut de regulament, și astfel închide sinodul, exprimându-și speranța, că în viitor nu prea îndepărta a putea convoca din nou sinodul diecezei Caransebeș.

Comisarul guvernului, prim-comitetul comitatului Caraș-Severin, nu sosise încă la Caransebeș.

Cu trenul de după ameza deputații sinodali sositi au plecat spre casă.

Din camere ungare. Pentru seara din 14 I. c. s'a arătat cu mult mai puțin interese decât pentru ședințele precedente: La ordinea zilei era acordată continuarea desbatelerii asupra proiectelor de dare.

Cu totul parlamentului erau asemenea puțin cerute. Unul din părțile a patru observă:

— Se pare, că nici domnii deputați nu prea iubesc dările. Ședința la ora 10 ½, după o vorbire în chestei personale a deputatului Ernest Brödy, s'a urmat din scurta sa deschisă la ora 2 și un sfert.

Primerul orăudor Ludovic Náray, într-un discurs de o oră, cere să fie crișate clasele de mijloc ale populației, și să se pună dări mai considerabile ca păstigurile de răsboi și pe bâncile cele mari. Primește proiectul.

Au mai luat cuvântul: Desider Abrahám, Ion Benedek și alții, după care se ridică la ora 2 și un sfert.

In ședință din 16 I. c. s'a urmat desbatere generală din ziua precedentă. La sfârșitul sedinței, contele Albert Apponyi interpelează pe ministru președintele Wékerle în chestiunea prelungirii și întăririi alianței între monarhie și Germania cu privire la înfrereală din 12 I. c. a. suveran. Interpelant întrebă: Guvernul ungar săn în punctul de vedere, ca invocile românești cu privirea că nu se prejudecă libertatea de hotărâre a viitorului camerei în afacerea transacțiunii cu Austria?

Reforma electorală. Comisia parlementară a dreptului electoral, după o pauză de vreo găsăriști, s'a întrunit de nou în 14 I. c. și în zilele următoare. Proiectul va fi acum modificat în conformitate cu înțelegerea luată între contele Stefan Tisza și ministru președintele Wékerle.

Desbaterea specială asupra proiectului lui vor dăru, după părerea membrilor din comisie, până la sfârșitul acestei săptămâni, sărăcă la începutul lunii iunie, va ajunge în față plenului.

Dar mai înainte de a se începe discussia în cameră asupra reformei electorale, se va lucea în desbatere proiectul de lege despre ajutorul celor rămași după perioada apărării armatei comune, honorezime și gloațelor.

Dacă camera nu va termina discuția asupra reformei electorale până în 25 iunie, desbaterea se va întreprinde, și se va pune la ordinea zilei nouă îndemnată, căc ea de acum exprimă cu sfârșitul lui lunie. Astfel este probabil, ca parlamentul să jină se și în lule.

Convenția cu România. Să dat publicări și convenția economică încheiată între Austro-Ungaria și România.

În capitolul primei se cuprinde hotărârile cu privire la sfârșitul răsboiului economic și finanță, și la favorurile de acordat în mod reciproc.

Un punct dinire cele mai importante ale convenției: privirea transportul de mărfuri, pentru care taxele până în 1930 nu pot fi mari decât astăzi în 1916.

Celelalte puncte se raportă la circulația poștală, telegrafică și alte chestiuni de aceeași natură.

Sfârșitul răsboiului. După informații din ziarul englez, Germania pentru a termina repede răsboiul se pregătește să deținăriștii să uite locuitorii. Ludendorff încearcă să obțină de atac. Dintre toate planurile militare germane, adică trupele, Comandarea armelor a adunat materialul, în scop să creeze frontul francez-englez și să ocupe porturile de-a lungul canalelor. După luarea acestor porturi, trupele germane au să sfarțeze armata separată franceză și engleză.

Textul tratatului de pace între România și Puterile Centrale

Articolul VNI.

Până la lămurirea stării din Basarabia, forțele militare fluviile și maritime române să fie în acord cu echipajul și armamentul lor. Întrucât echipajul nu trebuie redus după articolul IX. După aceea, aceste forțe militare vor se reduce la starea obisnuită în timp de pace.

Din cauză se exceptă forțele militare fluviile reburzute pentru poliția fluviilor, și forțele militare române care protecționează navigațiunile comerciale pe Marea Neagră și pentru stabilirea de călăritură de niște. Înălțată după semnarea tratatului de pace, aceste forțe militare fluviile vor pune la dispoziție organelor finanțare cu poliția fluviilor, în baza unei conveniunile deosebite. În ce privește forțele militare maritime, Comisiunea nauțiște-tehnica a Mării Negre are dreptul de a dispune; pentru stabilirea legăturii cu această Comisiune, i se va alătura un ofițer de mărină român.

Articolul IX.

Toți oamenii aliaji în armată și în marină, cari în timp de pace au fost ocupati în porturi sau la navegare, trebuie să mobilizeze și să fie concediați cinci dînăi, ca să-și poată găsi ocupația în activitatea lor de mai înainte.

Capitolul al treilea

Articolul X.

România se declară Puterilor aliate Dobrogea și la Dunăre, și anume între hotarul ei și Marea Neagră, până la braul Sf. George.

Puterile aliate vor avea grija ca România să-și capete o cale comercială asigurată la Marea Neagră prin Cernavoda-Constanța.

Articolul XI.

România este de acord ca granița ei să suferă o rectificare în favoarea Austro-Ungariei, așa că elă va fi granița nouă, trăsă cu coloare roșie, pe harta altărată, decurge pe vînturi după cum urmează:

Granița nouă începe de la trecerea de călărit la vest de Turnu-Severin, la sud de Dudaș.

În cursul ei mai departe, ce trece la 400 metri vest de casele cele mai măslinifere din vest de la poalele montane vest a localității Sereni, peste litera I din cuvântul Jidosa (pără) peste litera I din cuvântul Jidosa (localitate), peste cota 682 D. Mătorei (înălțime râmâne Ungariei) pe la Marginea vest de Cireșul dealunganului peste litera N, din cuvântul Japănesti, peste litera E din cuvântul Corinenți, peste litera E din cuvântul Costești pe cota 1333 Muntele Sec (înălțime râmâne Ungariei) de aci de-adrept în direcție nord până la granița actuală dintre România și Ungaria care rămâne neschimbată până la vărsarea râului Craiova în Cerna.

Dela numita vârstăru nouă graniță o formează Cerna însăși până la litera A din cuvântul Cernișoaia, apoi granița continuă către Est și trece înainte peste cuvântul Cernișoia, peste litera D. Melogiu, peste cuvântul D. Senișoianu, de-dreptul în direcția Est în soseaua ce delăa postul Vulcan spre sud și care e lăsată la 600 metri de Buliga, apoi la întreținerea râului Jiu (Zsily) la sud de cuvântul Lainici.

Mai departe de-adreptul spre Est, până la pârâul Saduliu, apoi dealunganul râului spre nord-Est, până la obârșia lui (un kilometru) Est de la litera U din cuvântul Stâna Prislop, apoi de-adreptul spre nord până la granița actuală la cota 2529 Vrf. Mandrie, dealunganul vecinei granițe până la 400 de metri la sud-vest de litera V din cuvântul Vrf. Clobanu.

Dela acest punct, granița merge de-dreptul în direcția Est pe la marginea sud de Bucovina, la sud de cuvântul Vrf Repede, de la sud de cuvântul Cungelu și de cuvântul Paul Latovița.

În același punct, apoi la 400 metri spre sud de cota 1632 (Piscul Moldovigului) în direcția Est până la gura pârâului, la 1 km, sud-vest de litera R din cuvântul Racovita,

2 chm, spre sud de localitatea Boiușoara, la mărdințea de nord de Tîșet, la cota 1248 Zănoaga (înălțime râmâne Ungariei), peste litera U din cuvântul Stâna Ciorici, peste litera C din cuvântul 1862 Comănești, peste litera I din cuvântul 1926 Cernăuți, peste litera E din cota 1961, 1932, 1956, 1172, 1607, 2338 (Mt. Bâtrâna) 2273, punctul triunghiular 2397 (Mt. Papusa), 1411, 1264, 1265, 1074, (toate înălțimile râmâne Ungariei) tăie soseaua Cumpănlug-Brasov la pod la 1 chm, spre sud-Est de punctul 1074, trece apoi peste punctul 1264 (podul și înălțime râmâne Ungariei), și atinge în direcție aproape Est granița actuală cam la jumătatea drumului dintre cunțile Vrf. Sfântul Ilie și Vrf. Sighișoara, la cota 1880.

(Va urma)

Răspundere

Nu și nevoie să mai așteptăm verdictul istoriei, pentru că nu putem stabili de pe acuma, că au fost în România oameni politici, care ei însăși și-au asumat răspunderea urmărilor politice care le-a stat în mâna că s'oducă, după singura și autorizata lor chibzuință.

In intenția și ambiția acelor oameni era, de sigur, ca nu cumva ei să nevoiau să împărtășim cu altii meritul succesorului, nici chiar cu cei mai deaproape partizani, nici cu majoritatea lor, cu atât mai puțin cu vulgul prieten.

Nu se mai auzea altceva, decât: — Lăsați, că să se facă; și, seful își ia răspunderea; și, seful este tot mai bine; și singur în stare să judece mai lămurit situația, singur poseda toate elementele acțiunii ce se va impune, și îngrijește de toate garanțiile unui succes indiscutabil și indubitat.

Iar seful însuși, când era invitat să dea măcar unele explicații la care doar „repräsentantii națiunii“ vor fi avut dreptul, se închidea în atunciinea lui impenetrabilă de sfinx, și se mărginește să pretindă pur și simplu: „O manifestare de solidaritate și de încredere, care ne este necesară pentru continuarea politicii noastre“, — adăcă pentru continuarea politicei de-drept, învinătură în mister și — eo ipso — în asumarea tuturor răspunderilor, în tot ceea ce privea «continuarea» aceliei politice.

Orice «participare la discuție» era refuzată, cu adaosul că «ea (discuția) se va relua, de sigur, atunci când va părea să fie fecundă pentru interesele statului...». Când adevărat? După succese, de sigur, — fiindcă nici odată ea n'a mai fost reluată, în tot timpul în care n'a preparat...dezdezatu.

*

Dar, — după dezastru? — Cum? după aceasta, răspunderea să se împărească? Era la locul ei numai pentru cazul succesorului, atunci când meritul, gloria, aveau să-și arunce hida misătă visătura asupra acelor singure prechi de umeri, ce și luaseră asupra lor sarcina exclusivă a măririi și înălțării neamului?

— Și dacă în loc de aceasta, continuarea, bazată pe «încrederea, reclamată, faimosă politice» ne-a adus cinea unde ne găsim, — atunci nu?

Răspunderi, în acest caz, să-i

sustinutim... neșansa, ghinionul, care poate să urmărească pe orce... jucătorul noroc.

Al dar atunci nu era o politică, aceea pentru care sfincii cu putere lor disconțină căreia «solidarizare și încredere», — ci era o simplă paridă de «rouge et noir», de «pair-impar», și ei nu faceau altceva, decât să invite neamul românesc, cum fac jucătorii superstițiosi, încrezători în norocul lor: «joacă pe măna mea» — și nu mai întrebă ce și cum. Am eu amuleta...

Astfel, cu ceeace socot că poate să fie spre apărarea lor, autorii de-

zastrului neamului își reduc ei însăși politica lor menorocă la meschinăria unui joc de hazard; și ei însăși fac acest lucru, că dacă un joc la noroc poate să fie menoroc, o politică nechibzuință nu poate să fie menorocă.

*

Dar răspunderea? — Jucătorul menoroc, când își joacă avere lui proprie, nu și răspunzător decât față de constanța lui, și ilustrarea acestei constanțe îl va îndemna la o soluție sau alta, care îl privește. Dar când joacă avari ce nu-i aparțin... și ce fel de avari?.. Atunci să vină aceșa și să spună țările:

— „Uite, dragă, și-am jucat capitalul; îl-am pierdut; n'ai noroc...“

Nu mai e nici o răspundere?

Condamnarea politicei menorocite și rostitia de către însăși autorii ei. Cum tu, om de stat, om de guvern, care trebuie să fii presupus a și mică atâtă că «a guverna, este a prevedea», iar nu a jucă la noroc, vil să ne scoți acumă înainte «fatalitatea, menorocul?..» Dar chiar fatalitatea să fi fost, și încă, într-un ce te privește, ar trebui să tragi consecințele și să te retragi pe înțuiri, în colțul râului menoroc.

Dar tu însuși spui că n'a fost fatalitate, ci a fost neșansa, — fiindcă nu și tot aceea: fatalitatea poate să lăvească pe orice, dar neșansa numai pe acela care joacă, — tu, care ai juca un capital ce și-a încredințat spre păstrare și sporire, preținzi acumă să te aperi și de orce răspundere?

A, nu! Răspunderea râmâne! Chiar singur îți ai luat-o. și vorba acumă numai de felul, în care ea își va impune sanctiunea.

(Lumină).

Ion Gorun.

Amănunte din răsboi

— Stințăres unei biserici pe cimpul de luptă —

Dacă în durata lungului răsboi dorim să oferim soldaților care de an de zile să în fața morții, măghărești și fără suflete, această necesitate doară să ne-o împărtășim cu sfintul său omolog cu sănătatea atunci, când încă nu îl cunoaștem și susținem îl diam patruția ca într-un lăcăz de legea sa, înaintea unui altări de rulou să scută în limba lui sănătatea, să primească prin sfânta mărturie puternic talisman, ca apărător în foci luptelor: trupul și sănătele Mântuitorul însuși Cristos.

O casă de rugăciuni, o modestă bisericuță, cu binefațoare atmosferă, o slujbă sfântă îl este credinciosul nostru șoasă ce mai puternică măghărești, după care însetează sufletul său.

Convins despre însemnatatea casei divine pe cimpul de luptă, doresc ca sepiu zidire și sfintirea capelei greco-orientale din garnizoana L. de lângă malul stâng al maestosului râu italian Tagliamento, să râmâne oarecare urmă în ziaristica noastră pentru posteritate.

Biserica despre care este vorba, să nu ne închipuim că este zidită cum se obișnuiește în tipurile normale. Ea este

construcție în lemnărie adunată.

Pregătirea să fie în conformitate cu buna stință. Constat că ea să dea răspunsul la sfânta liturgie, a fost excelent instruită din partea preotului moscovit, Invățătorul rus de lângă Don.

In ziua numită la 9 ore, să început serviciul divin. Capela și strada erau tăiate de mulțimea adunată. Erau soldați din binecuvântarea locuitorilor, râmăși acasă. În fine, cu sfârșitul lui Februarie este total la locul său, nimic nu lipsește. Ne hotărâm deci, să facem sfântă în curătoare sănătatea veștile din satul vecin în zile de Dumineci și sărători cu sunete la capela.

Pe părțile avem multe tablouri sfinte.

Perdele pentru ferestre, tapete pentru altă, sfesnice, flori și palme și, a răsărit din bunăvoie locuitorilor, râmăși acasă.

În fine, cu sfârșitul lui Februarie este totul înălțat și niciun lipsește. Ne hotărâm deci, să facem sfântă în curătoare sănătatea veștile din 17 Martie a.c.

În coporul său invitat și stimul să buțnu protopop militar Papp.

Pregătirea să fie în conformitate cu buna stință. Constat că ea să dea răspunsul la sfânta liturgie, a fost excelent instruită din partea preotului moscovit, Invățătorul rus de lângă Don.

In ziua numită la 9 ore, să început serviciul divin. Capela și strada erau tăiate de mulțimea adunată.

În aceste fericiute momente, sub vrăjii sfinti, sfinti, eram transpuși sublegete cu totii într-o lume a visurilor de pace.

Casa, găla, strămoșescă și iubiti îndepărtați și simțeam aproape de noi, uitând de grecul prezentul.

Predică frumoasă a răsit părțile protopop Papp, scoțând la înveahă însemnatatea zilei, ea ne-a cuprins înimile de o adâncă mulțumire.

Incepând cu această memorabilă zi, în fiecare Dumineci și sărbătoare se serăvește. În acest lăcaz căte-o sfântă liturgie spre laudă lui Dumnezeu și mulțumire susținească a ostasilor noștri.

Dar nebositul meu coleg, părintele Iosif, îndemnă și de dorință exprimată de părintele protopop militar Papp, din nou învinge toate greutățile și înto'zi îmi comunică plin de bucurie afilarea clădirii dorite.

Înconjurată de alte edificii, parte ruine, sta o casă parțial, cu trei odăi, într-o lungime de 12–14 metri. Coperisul casei, jumătate, ar celalaltă jumătate cîrșită de granate. Păreții făptați, prin funingine lipiti de el, oferău o tristă priveliște. Padimentul odăilor răscollit de explozii, gălăjitoare rătăcite; usi, ferestre, lipseană.

Pe lângă aceste desavantaje, clădirea era, din altă puncte de vedere, acomodată scopului nostru, căci se găsește în stradă principala și linisită. „Aici am să zidesc capela noastră!“ îmi zice colegele Z. „Planul am să-l consult cu părțile protopop, iar oamenii și materialul pentru lucru voi primi dela comandanțul meu, care mi-primesc sprințul întru realizarea dorinții noastre.“

Lucru să începu și, după o lună, din ruinele ce vi-au deservit să clădi o frumoasă capelă ortodoxă din L.

Ea se ridică astăzi, cu părțile albiei ferestrelor înalte, curată și măstoasă dintr-edificii părăsite.

Pe frontispiciu, între două ferestre, a căror sticla colorată atrage atenția treptător, stă inscripția: „Capela greco-ortodoxă a garnizoanei L.“

Intrarea se face pe o ușă cu două aripi, construite din lenj masiv. Interiorul este luminos, și poate cuprinde cam 800–1000 soldați.

Curețăjă, simplitatea, aranjarea obiectelor din interiorul capelei noastre, își face impresia deosebit de străgoțătoare.

Altarul, la care duc patru trepte ciosnine, din peatră adusă din castelul din vecini ce zace în ruine, este în adevăr măestos.

Nici corul nu lipsește. Cam la 3 metri de platforma se înalță conur pentru cărăței noștri români și ruși. Pentru a asculta căntările sale vestite, vin străini din satele vecine în zile de Dumineci și sărători.

Pe părțile avem multe tablouri sfintite. Perdele pentru ferestre, tapete pentru altă, sfesnice, flori și palme și, a răsărit din bunăvoie locuitorilor, râmăși acasă.

În fine, cu sfârșitul lui Februarie este totul înălțat și niciun lipsește. Ne hotărâm deci, să facem sfântă în curătoare sănătatea veștile din 17 Martie a.c.

În coporul său invitat și stimul să buțnu protopop Papp, scoțând la înveahă însemnatatea zilei, ea ne-a cuprins înimile de o adâncă mulțumire.

Incepând cu această memorabilă zi, în fiecare Dumineci și sărbătoare se serăvește. În acest lăcaz căte-o sfântă liturgie spre laudă lui Dumnezeu și mulțumire susținească a ostasilor noștri.

Ioan Dancila

In timpul mai nou o parte anumită a presei maghiare cercă să aducă de făt de învinuire împotriva instituțiilor românești financiare, de la îndeosebi Banca Națională, care îl acuza de către o serie de fapte de la începutul anilor '60 și în următoarele:

Zilele urengăști, pornind dintr-o teză greșită, că abedacă banchile românești să înființeze în urma unor trebuințe obștești normale, îl se căută originea acelora, și împuțurile de înființare în altă de imprejură, care nu numai le arată ca instituții

vorabile pentru stupării, precum am spus mai sus. Am deservit băucurii vizita la nenea Baranyai, pentru originalitatea lui în toată privința, constănd că sărăcia de fier la lucruri duce la rezultate bune chiar și fără mult aparat scientific.

Ciorne (com. Sopron) în Mai. 1918.

Vasile Teotocian
preot ort. rom.

Stirile zilei

Călătorii suveranilor. Majestatea Lor, Monarhul Carol și soția Sa Împăratăsească și regina Zita, au plecat în 16 I. c. de la Baden la Sofia și Constantinopol, pentru a face după suirea pe tron o vizită regelui Ferdinand al Bulgariei și Sultanului Mohamed al V-lea.

Comisari ministeriali la examenul de maturitate al școalor comerciale din Brașov. Pentru conduceră examenelor de maturitate din 1918 a fost numit comisar ministerial la școala comercială de stat din Brașov Orban Ferenc, director suprem și la școala comercială română Dr. Petru Ionescu, consilier ministerial.

Mitropolit la Blaj. Stire din Budapesta afirmă, că între cei trei candidați la locul vacanță de mitropolite în Blaj, candidatul guvernului este episcopul Lugosului Dr. Valeriu Frentz. Acea va fi numit apoi din partea Maghiară. Dr. Vasile Popescu, candidatul 10 I. c. al episcopiei Dr. Valeriu Benjúni obține 49 voturi, episcopul dela Ghéza Dr. Iuliu Mihai 58, car canonice și vicarul general Dr. Vasile Suciu 74 de voturi.

Partidul gubernamental. Într-o sedință a particușii constituționali 48-ișt s-a alese de președinte al partidului deputatul Faneacă Bogdă, iar de vicepreședinte: Al. Simiony Semadeni și baronul losif Kazy. Au ieșit din partid vreo 40 de membri, și au intrat cățiva membri noi, între cari și contele Stefan Berthlen.

Moarto de erou. Aurel Bacă, maturant, stegar la regimentul de infanterie Nr. 31, după boala contractată pe câmpul de luptă, a reposat în Domnul la 11 Mai i.n. în spitalul garnizoanei din Timișoara. Informările sunt că s-a făcut în 13 I. c. la orele trei în cimitirul militar din Timișoara. Eroii sunt.

Congresul profesorilor. Profesorimea din Ungaria, care este îmbinătură a unor sale membre ale guvernului, a adunat într-o reuniune în congressul acesta se vor ridica pretensioni precum au facut și alii funcționari de stat și se va cere sanarea gravameilor speciale ale profesorilor. Congresul se va înțelea în 29 Mai a. c.

† Ana Dr. Motoio n. Peneli, văduvă de avocat, cassiera reuniunii feminilor române ort. rom. din Făgăraș și judecă după scurte și grele suferințe, împărtășită cu sf. Taine și-a dat sufletul în mană. Creatorul Luni, în 13 Mai 1918, dinineața la 6 ore în etate de 05 ani. Rămășițele pământane ale defunctei s'au depus spre vecinătate odihnă Mercuri, în 15 Mai n., la 3 ore d. a. din casela proprie în cimitirul comun din Făgăraș. Odihnească în pace!

Hymen. D-șa Paraschiva Alexe, Brașov și d-șa Toma Maxim, Locotenent de tehnici logodjă.

Restituirea monumentelor istorice. Gazettea reține acordul că monumentelor istorice și arheologice din România vor publica un decret, prin care au să se restituie Poloniei toate monumentele istorice, care au fost duse în Rusia în cîndăna prima împărătie a Poloniei și până în ziua de astăzi.

Statistică triată. Răsboul își cerejeru nu numai pe teatru luptelor, ci și între sărurile cerilor rămasă acasă. După patru ani de vîrsare de sânge, numărul nașterilor scade tot mai mult, cînd cazarile de moarte se sporesc. În lăstările stâncoase, următoarele statistici oficiale, pentru Februarie 1918 s'au înregistrat 12,583 căsătorii, numărul nașterilor este 24,082, al morților 32,167. Va să zică în Februarie a. c. populația neascăzută de 7,185 de sute. Cazurile de moarte cele mai numeroase au fost în Croația și în Ardeal. Mortalitatea a crescut mai plus prin boale oficice și a bustabutui.

Căsătorii prizonierilor militari. Cu preleul unui act concret, ministrul de interne a hotărât, ca învoiere de nume pentru prizonierii de răsboi, căi doresc să se căsătorească în ora noastră, se poate

acordă numai după încheerea păci definițivă.

Olle din România. Ministerul de agricultură ungar înștiințează pe vicecomisarul din comunitat nostru, că predarea oilor din România s'ă anunță pe ziua de 4 luni a. c.

Economie. Nădejdele de bun seceris au crescut în urma plăilor generale de mai multe zile. Dintre sănătățile de toamnă a suferit mai ales săcara pe urme secolului din April. Teritorul, sămănăt, cu verdejuri și legume, este în anul curent neasănat mai finis în cauză a predecesor. Prospective de recoltă favorabilă se vor realiza, dacă vom avea și în lunile vii potrivita ca acum.

Mulțumită. La Reuniunea feminilor române gr. or din Sibiu subordonați locuitorii întrumurătorie biserică, au incarca următoarele daruri: Dna Elena Dr. Mețianu 20 cor. Dna Catina Bărcanu 20 cor. În loc de cunună perioade pe scrierii din Cornelie Simion n. Dumitru fosta membră pe viață la Reuniunii noastre, mai multe membre au dărui 50 corone, Dna Ana Lazar n. Florea, în amintirea iubitei sale mamă Susana Florea 30 cor. la fondul Reuniunii, 10 cor. la fondul săracilor. Dna Aurelia Dr. Lazar n. Săvoiu, din prijeul său unelui aniversar al morții regetului și soție Dr. George Lazar, 30 cor. Dna Virginia Doctor n. Ogleașă, în amintirea iubitei sale mătușă, acordă 10 cor. Dna Valeria șădova din reg. 10 cor. Dr. Ioan Săcărel și d-na Ana Iamăbrău, cu ocazia boleznei nepotului Eugen Iamăbrău (Ohaba) 2 cor. Dna Paraschiva Marian 20 cor. Dn și d-na Ioana Gruiu, comerciant Sibiu, din prijeul boleznei fiului lor Constantin 20 cor. Dna Ana Hanea 10 cor. și d-na Macrina Andreia 10 corone.

Tuturor mărinimioșilor donatori în numele comitetului le exprimă cele mai sincere mulțumiri. — Sibiu, în 15 Mai 1918.

Nicolau G. Iordan Victoria Boiu
secretar secretar

Logodnă. Dgoara Livia Berghea din Bruiu și Miran Neagu cand. de preot, fidanță.

Aviz. Supușii ungari, reînstorii din România, sănătățile a se prezenta, în timp de 48 ore după sosirea lor în Sibiu, la poliția orașului, oficiul de anunțare, în Strada Măcelărilor nr. 2, usa 9.

Femei - epocii. Ziarul *Daily News* scrie: Conducătorii bisericăi anglicane au facut propunerea, ca pe viitor să se acorde săfii și femeilor demnitatea de episcop.

O mie de corone. O femeie necunoscută a voit să schimbe o bancnote de 0 mie de corone la poșta din Oradea-mare. Funcționară, în loc să să dea de buchiță la 10 corone, a dat tot atâtea buchiță la 20 corone, și nă a observat gresală decât mai târziu. Directorul poștelor, dr. Traian Sîkét, publicat în ziare un anumit, în care se roagă, că femeia necunoscută care din gresală a primit la poșta cu 1000 de corone, să se restituie, căci el fel functionara care nu avea grija pe rebusul să plătească ca înșali paguba poștei. Episcopul Orăștiei, conte Niccolò Schedler, a citit în ziare anuntul acesta, a trimis directorului în o scrisoare *o mie de corone* și l-a rugat să primească suma aceasta pentru despăgușirea poștelor; dacă însă necunoscuta persoană va restitui suma de 1000 corone, să o întrebuițeze în scop de binefacere publică.

Taxa pentru cununia mirilor Dr. Alexandru Pop, medie militare cu dominoșa *Violacea* și *Chiriac* din Câmpeni de 20 cor., documentă *Nicolae Popescu*, preot în Câmpeni, a bivut și a dărui fondul Dr. Petru Spasă pentru ajutorul copiilor de la *Spasă* și la măresia. La măresia fondului Dr. Valer Moldovan din Turda a dărui 5 cor. Pentru darurile generoase exprimate și cunoscute mulțumite: *Constantin Tordășanu*, președintul Reuniunii meseriașilor săbieni.

Răspuns. Revista *Cultura Creștină* ocupăndu-se în Nr. 5-6 a. c. cu lucrarea *Formele cultuale bisericice* publicată în Nr. 12, 22, 23 și 24 și ziarului Tel. Rom., deducă că nu este, că autorul să arate că este de principiu să se negeze cunoașterea, care și de credință că se transformă păcate și în vinălită liturgice se îndeplinește exclusiv prin cuvintele Mantuitorului ("Luat manăștii etc." (epiclesis)). Cu toate că după cum reconstiu și autorul noției lucrare se ocupă cu sf. liturgie numai din punct de vedere al desvoltării sale istorice, totuși din următorul pasaj pe care-l citează de altcăi și Cult. Creșt. ("Din da-

rurile aduse de pâne și vin se separă o

partie și aceasta se sfîntea prin *chumarea*

Duhului sfânt și prin cuvințele: *Luată mă-*

căci se transformă rămasă credință

bază pe St. Evan, gelii și în deosebi pe

citatul dela Mercu, cap. 14 v. 22 și cînd au-

lând pănesă *binecuvântă* și a dat-o lor

(Apostolilor) zicând *Luată* și apoi a luat

potul și *mulțumind* (căruia părtășea

recști) zis cătră Apostolul elor, preacostă

în apăr a acordat cununia de

apostolul și părtășea bisericăi universale

Vasile cui mare și Ioan Gh. de Aur

în liturgie lor. Convinceră autorului ră-

mășă deci neclinită pe largă principiu

bisericii ortodoxe, și în urmărci burtici

confraților dela Cult. Creșt. a fost de astă-

dată prematură și nemotivată. D. B.

Drapelul de a moșteni în Rusia. Statul comisarilor poporului, cum se anunță della Moscova, a hotărât, să desfășeze dreptul de moștenire. Toată avere, mobili și imobilă, rămasă după cetețeanul rus încetă-

rii viață, revine statul.

Mulțumită. Subscrișorii îmi exprim din iniția mulțumita mea următorilor binevoi-
tori pentru donațiunile făcute în scop de
a se acoperi specele avute cu cumpărarea
unei schiopion pe seama parohiei din Săsă:

1. Avram Sărba, inv. ort. rom., Câmpeni "K" 2-

2. Iosif Arleșan, preot gr. cat., Câmpeni "

3. Patriciu Falade, inv. gr. cat., Câmpeni "

4. Dsoara Irina M. Faur, Abrud "

5. N. N. Abrud "

6. Dr. Laurențiu Pop, adv., Abrud "

7. Savulescu Samuil, comerciant, Abrud "

8. Dr. Alexandru Borza, medic, Abrud "

9. Iosif Lombos, preot ort. rom., Abrud-sat "

10. Nicolae Lazăr, preot ort. rom., Abrud-sat "

11. Avram Cioran, preot ort. rom., Lupșa "

12. Sebastian Ciapa, inv. ort. rom., Lupșa "

13. Elena Giurgiu I. Pamfil, Lupșa "

14. Valeria Sabău . . . . . " 2-

15. Major Popa, Brașov . . . . . " 2-

16. Institutul de Credît Albina, Sibiu . . . . . " 20-

Cor. 74-

Szászavincz, (u. p. Nagylupsa) în Mai 1918.

Iosan Dandea,
paroh ort. rom.

Mersul trenurilor. Sosește, în gara din Sibiu, dela:

Nocril . . . . . la 6/43 l. d. a.

Ciznădie . . . . . 7-43 l. d. a.

Vint . . . . . 7-41 l. d. a.

Copsa . . . . . 12/27 d. a.

Ciznădie . . . . . 3/44 l. d. a.

Făgăraș . . . . . 4/34 l. d. a.

Turnu roșu . . . . . 6/04 l. d. a.

Ocnă (de la băi) . . . . . 7/07 l. d. a.

Copsa . . . . . 10/23 noaptea.

Pleacă spre:

Ciznădie . . . . . 5/23 l. d. a.

Copsa . . . . . 6/12 l. d. a.

Făgăraș . . . . . 10/13 l. d. a.

Turnu roșu . . . . . 10/50 l. d. a.

Ocnă (la băi) . . . . . 1/40 d. a.

Ciznădie . . . . . 1/57 l. d. a.

Copsa . . . . . 3/47 l. d. a.

Nocril . . . . . 4/06 l. d. a.

Vint . . . . . 6/10 l. d. a.

(Trenul Copsa de 3/47 și de 12/27 este tren de povâră, are numai clasa a treia, și primește 30-40 pasageri, după cum este loc; la halu nu se oprește, ci numai la stații).

Mulțumită

Pentru duioasele cuvinte de mângâie adresate mie, din partea preacostelor sănătățile și a nemântășilor, cunoscătorii mei și prietenii mei, care au oferit sălare și sprijin, să le mulțumesc și să le exprim recunoșterea și admirația mea mai profunda.

Alba-Iulia, în Mai 1918.

Ioan Teculescu,
protopop.

Anunț

Se aduce la cunoștință candida-
torilor îndreptățiti de la finea anului
școlar curent 1917/18 examine pre-
parate de pe cursurile pedagogice în
seminarul arhidiecezan *"Andrei"*,
care facă acestor examine se începe
cu cei care au a face examene de pe
cursul IV în 12/25 Mai a. c., în ceice-
lă II și III în 25 Mai (7 luni) a. c.
Nagyszeben (Sibiu), 6/19
Mai 1918.

Direcția unea.

Cărți și reviste

Frunză din răsboi. Versuri arde-
nesti. Adunate și alese de Dr. Hodos. O
broșură de frunzoase cantece. Costă 20
filieri. A se cumpăra de la Librăria Arhidicezană.

Carte de bucate. A apărut tocmai
acum parte III, cu total nouă, din carteia
de bucate *Poftă Bună*, de Zotti Hodos.
Noul volum cuprinde: rețete de supe,
asete, sosuri, legume, tripturi, pastete,
pră-
lării, bombe, timbale, inghețate, bomboane,
beuturi, sandvișuri și a.

Se arată cum se întocmește o masă
de multă, cu menurile potrivite. Bucatele,
după rețetele acestea, se pot usca pregă-
tii și acasă. — Cartea de 100 pagini, costă
3 coroane. Se poate comanda dela auto-
rul în Sibiu, și dela Librăria Arhidicezană.

Teatre in Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.
Luni, în 20 Mai d. a. la 3 ore: *Caste-
lul fermecat*, opereta: *Casa cu trei
fețe* (Dr. Deneimărliehias), opereta, cu
muzică după Schubert.

Marți: Aleja sa vasează, operetă.
Mercuri: *Farmecul valusului*, operetă.
Incepând la: 7/4 și ore seara.

Teatrul cinematografic. Apollo, Strada
Schewitsch. Directoră: D-na Emil Tóth.
Luni, în 20 Mai: *Bărbatul în man-
tau*, dramă în 3 acte.
Marți și Mercuri: *Boxarul Carpenter*,
piesă românică.
Incepând la: 7 și 9 ore seara.

Comunicat

In 10 Mai d. a. la 3 ore s'a înjun-
tit în Cuijk după îndeplinirea formalității pe
legale, detinătoare, în prospectul publicat, adunare
generală constituită a societății pe acțiuni:
"Aquila", bancă de asigurări po-
porale pentru sărani și muncitori.

Acționari, înțâmpiniți în număr
considerabil, unanim au dată deschidere fonda-
torilor, au fondat statul și au lăsat act
despre designarea în direcție a urma-
torilor domini: Dr. Arpad Radu, Ladislau
Ede Dianu, Romulus Cucutaru, Dr. Elie
Nemec, Dr. Valentin Drăgan, Ale-
xandru Voines, Dr. Valentin Poruț, Dr.
Basilie Băjota, Dr. Julius Hatjeng, Marius
Elekes, Alexandru Ciura, Dr. Traian Pe-
trăscu, Dr. Mircea Mocan, Dr. Josif Turciu,
Dr. Aurel Milea, Gavril Todica, Julius Mar-
tan, Dr. Nicodim Cristea, Dr. Valer Mo-
dovan, Gavril Onisor, Romulus Sabadean,
Maior Basil Popa, Ioan Gal, și în urma
adunării a zilei a 15 membri în comitetul
de revizuire.

După adunare s'a constituit direcția-
nea, aleagând de președinte pe II. Salom-
nul Dr. Iacob Radu, iar, ca funcționi-
er internal, cărți și au oferit sălare
pentru posturi: Dr. Andrei Frâncu, director
general, Dr. Valentin Drăgan, director
executiv, seful contabilității, Dr. Eugen
Bianu, director, Sfonia G. Docan direc-
toare, S. Nemec, seful biroului de pro-
pagăndă și subscripcii și Aurel Mureșanu,
secretar general.

In urmă s'au instituit comitetul direc-
jen și consiliul bărbătorilor de încredere,
de reacție și s'au votat în principiu con-
tractele de reacție cu societatea *"Anker"*,
din Berlin, pentru a primi la 12 luni
a se plăti în întregime până la 1 Iulie c.
pe temelii prospectelor emise. Tot atunci
și va începe activitatea *"Aquila"*.
Drecreția societății pe acțiuni
„AQUILA“.

„Insoțirea de credit“ din Riușor -- „Reusori hitelszövetkezet“ Reusoror

Convocare.

Membrii «Insoțirii de credit» din Riușor se invită la

a V-a adunare generală,

care se va ține în Riușor la 2 Iunie st. nr. 1918, la 2 ore d. a. în locația școaliei cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării.
  2. Cenzurarea bilanțului pe anul 1916 și 1917.
  3. Impărțirea profitului curat.
  4. Alegera membrilor din direcție.
  5. Alegera membrilor în comitetul de supraveghere.
  6. Eventuale propunerile.
- Riușor, 1918 în 2 Maiu.

Direcția.

Meghívó.

A reusori hitelszövetkezet tagjai meghívatnak

a V-ik közgyűlésre,

mely Reusoror 1918 évi júnus hó 2-án d. u. 2 órakor az iskolában fog meg tartatni a következő

Tárgysorozattal:

1. A közgyűlés alakulása.
  2. Az 1916 és 1917 évi mérleg felolvásda.
  3. Tiszta nyereség felosztása.
  4. Az igazgatósági tagok megválasztása.
  5. A felügyelő bizottsági tagok megválasztása.
  6. Esetleges indítványok.
- Reusoror, 1918 évi május hó 2-án.

Az igazgatóság.

„ARDELEANĂ“,
Institut de credit și economii, societate pe acțiuni
în Orăștie (Szászvár).

Publicațione de esărândare.

„Ardeleană“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Orăștie, dă în arândă pe trei ani și anume pe 1919, 1920 și 1921 următoarele moșii:

Pe hotarul comunei Vinț (Alvincz) lângă gară un complex arător de 93 iugăre, cu arândă minimă de 8000 cor. la an,

pe hotarul comunei Ilia (Marosillye) o moșie de 68 iugăre, din care 50 arător, iar 18 grădină cu pomi, cu arândă minimă tot de 8000 cor. la an.

Ofertele să se înainteze la adresa instituțională până la 14 iunie a. c. n. Direcțunea își rezervă dreptul a opta plusofertul, care-l va alege mai convenabil.

Orăștie, la 10 Mai 1918.

(105) 1-3

Direcțunea.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-Nagyszében se afilă de vânzare:

Semînt din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminecele și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor const., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecele de peste an. Cuvântă la praznicile și sărbătorile bisericești.

Tomul II: de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul III: de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Antonie Tomescu, cunoscător de teologie.

Prețul: de fiecare tom 3 corone plus

porto postal recomandat 60 fl.

Asztalos mihely

Tökéletes

Palkó

Öreg koldus

Madarak etetése

Templom

Sărac, veteș, boronála

Rudolf

Antal

Asztalos mihely

Tökéletes

Kapás

Csepély

Kovács

Csepély

Székely

Székely

Table negre mari pentru școală (lungime 1,5 m, lățimea 1,25 m)

Stindardul și emblema națională maghiară

etc.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recuizite pentru fizici.

	Cor.
Instrument arhimedic	5'85
Glob de aramă	3,10
Scripte	4,50
Cumpără	2,50
Potocare magnetice	60
Retorte	60
Sticla pentru udat	1,60
Prismă	3,10
Sticla miroitoare	3,50
Vase papilare	3,10
Vase comunicatoare	3,10
Vas de tăzit apă	4,30
Pâlnie de stică	50
Rușă de stică și cauciuc	4,50
Tevi de stică	1,80
Cutii cu peatră brûnă	4,40
Sticla cu acid cal-clor	2,10
Colecționi mineralii	24
Colecționa plantelor	12
Colecționa insectelor	15
Colecționa corporilor geometrice	6
Colecționa măsurători	8

II. Tabele de întărităre.

Modelul mașiniei de aburi	3-
Să ne ferim de bunturi spirituoase	1'50
Uzurările betrei	2'80
Himnul	5'
Cutii conțin date 16 tabele din istoria naturală, cutia	10-
Orasul	5-
Pădurea	5-
Munte	5-
Primăvara	5-
Vara	5-
Iarna	5-
Curtea țărănească	6-
Konyhaker	3-
Fătul tez	3-
Palkó	3-
Öreg koldus	3-
Madarak etetése	3-
Templom	3-
Sărac, veteș, boronála	3-
Rubanom	3-
Antal	3-
Asztalos mihely	3-
Tökéletes	3-
Kapás	3-
Csepély	3-
Kovács	3-
Csepély	3-
Székely	3-
Table negre mari pentru școală (lungime 1,5 m, lățimea 1,25 m)	10-
Stindardul și emblema națională maghiară	4-

Biblioteca

„Reuniune române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1.	Tineră vitelor, de E. Brote	K - 24
■ 2.	Trifoiul, de Eugen Brote.	- 24
■ 3.	Prăsina pomilor, de Demi. Comşa	- 24
■ 4.	Legea veterinară, de Inv. Muntean	- 80
■ 5.	Insoțire de credit (Raiffelsen), de Dr. Aurel Brote	1'60
■ 6.	Cartea stăparilor săteni, de Romulus Simu	- 70
■ 9.	Poveje pentru străpîrile găndacilor de Maiu	- 10
■ 10.	Darea pe viuri și favorurile (Inimilești) ce face legătura în privința ei proprietarilor de vilă	- 1-
■ 11.	Poveje pentru apărarea împotriva găndacilor, cari să redelească muguri	- 10
■ 12.	Securi, povăjirea la stârci și păreșorii de câmp	- 10
■ 13.	Cum să imblătim orzul de bere	- 18
■ 14.	Vîntur român sau Noua cultură a viilor, de Nicolae Iosif, învățător	- 70
■ 15.	Nutriția animalelor de casă, de Aurel Cossinc. Op. prezentat. Cu 6 ilustrații în text	1'50
■ 16.	Cuvințe de îmbărbătare pentru Serbare pomilor și a pasărilor	- 20
■ 17.	Monilia, o nouă boala a pomilor, de Hermann Kern	- 10
■ 18.	Dale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodog	- 25
■ 19.	Câteva rețete incubante în porțelanarele dela sate de Dr. Ion Bacur, medic	- 30
■ 20.	Mimică porcilor de camp, hidrodruri prelucrate după instrucție ministerială	- 20

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupăs, Sălăje.

Nr. 16 - 36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupăs

și alți preoți din protopopiatul Sălăjei.

Se afilă de vânzare la Librăria Arhidiecezană, în Sibiu-Nagyszében.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2'50, legat cor. 3-, porto 20 fileri.

Riușor, în 31 Decembrie 1917 — Reusor, 1917 decembrie hó 31-en.

DIRECTIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Vincentiu Gramă m. p., preș.-elnök.

Constantin Pică m. p.

Ioan Pică m. p.

Ioan E. Comșulea m. p.

Conturile prezente le-am văzut, revidat și afiat în ordine — Jelen számlákat megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHÈRE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTASÁG:

Ioan T. Pică m. p.

Altanase Comșulea m. p.

Gerasim Pică m. p.

Nicolae T. Roșca m. p.

Recuizite de scris se pot procura la Librăria arhidicezană

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhieicezane a apărut :

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit, revăzută la înșinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Rosca, prof. sec., cu binecuvântare Exceșorul Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Metianu.

Rezervația și făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. din facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlu: „*Tot oμβολάζεια*”. Atena 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, se poate cunoscă cărțile acestor cărți simbolice și invocări comunitare, se publică și o parte din „Preces antenar” arhimandritului Filaret Scriban, din prenumi cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și apobrările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Libraria arhieicezana** și se vinde broșat, cu prețul de **3 cor.**

Revanzătorii li se dă rabat **20%**.

A apărut și se află de vânzare la **Libraria arhieicezana**:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcăian,
protopresbiter

și alții preoți din presbiteratul B.-Comloșului.

Prețul **3 cor.**, plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la **Libraria arhieicezana** din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminaristilor

de

Aurel Popoviciu,
dubosig-econom seminarist, instructor de căntări bisericești și de tipic.

Aprobat de Presean. Consistor arhieicezan prin decizie din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu **5 cor.**, plus **50 fil.** porto, recomandat.

La **Libraria arhieicezana**, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copice, în o frumoasă cutie de păstră **200 cor.**

Aceea legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copice, în o frumoasă cutie de păstră **180 cor.**

Aceea legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copice, în o frumoasă cutie de păstră **150 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimate evangeliști și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstră **50 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, **40 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

•♦♦♦♦♦

A apărut în editura comisiunii administrative a **tipografiei arhieicezane**:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

cunoșteri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreișan”. Cuprinsul: Succesul și fericeala. Problema succesorului. Idei astăzi. Zeificarea succesorului. Perioadă. Planul de înțepătu. Nu fumezi? Încă o sigăretă...? Părelele de bontură. Vorbele obsolete. Stenogramă. Ce poartă voinei. Timpul și aur. Lectură. Jocurile. Sportul. Prietenia. Călăvătorul și Donchichtul. Viernică și nemordnică. Orientari. În putere. Nobilă aderevărată. Înclinație și destinație. Concurența socială. Capitalul celor demopentru. Obiectivul și o părere. Cine mărește dimensiunea. Muncă. Împărtășirea timpului. Statutarie. Împărtășirea ca să învingeri. Puterea de sus Adas. Statul și unuia părinte cără și sănătă.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesorului** și o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la **Libraria arhieicezana** din Sibiu, exemplar broșat (280 pagini format 3°) cu 220 coreane.

Revanzătorilor li se dă un rabat de **20%**.

♦♦♦♦♦

Anunț.

Să redăm prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreișan, baron de Saguin, de N. Popea, arhim. și vice arhiepiscop, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andreișan, baron de Saguin, sau luptele naționale politice ale românilor 1848—1878, de N. Popea, arhim., vice arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Însemnările unui treacător. Crămpoia din schitul său din localitatea noastră, de O. Goga, dela 8 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea priminutului papal și înființarea lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

♦♦♦♦♦

Libraria arhieicezana.

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu : Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferență citită la congresul Invățăto-

rii române din Biharie :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

♦♦♦♦♦

Libraria arhieicezana,

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu :

Nagyszeben se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferență citită la congresul Invățăto-

rii române din Biharie :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

♦♦♦♦♦

Libraria arhieicezana,

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu :

Nagyszeben se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferență citită la congresul Invățăto-

rii române din Biharie :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

♦♦♦♦♦

A apărut și se află de vânzare la **Libraria Arhieicezana**, din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Pretul unui exemplar, 1 Cor. 15 fil.

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu—Nagyszeben, se află de vânzare :

Biserica catedrală

de

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Puscaru,

Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Volceanu.

Cu 24 ilustrații și 3 fezecimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

A apărut și se află de vânzare la **Libraria arhieicezana**:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu :

Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Ţerihon

omilii și suvenări bisericești

de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fil.

La «Libraria Arhieicezana» în Sibiu :

Nagyszeben se află de vânzare :

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Prelărâtului împărat și regelui Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Înaltpreasfințitului Domn Ioan Metianu, arhiepiscop al bisericelor ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religie gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de feră clasă II. Proprietar al crucei pentru morminte, membru în casa magnificaților etc. etc.

Se apără în deposit spre vânzare la **Libraria arhieicezana** și se vinde legată din colecție și valoare roșie, cu **40 fileri**.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat **20%**.

♦♦♦♦♦

A apărut

in editura comisiunii administrative a tipografiei arhieicezane

Redactor responsabil Dr. Gheorghe Comșa.

A apărut:

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhieicezane

Rânduiala Liturgiei

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgie; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciunea către Dumnezeu Fiul; psalmul 50

„Muște-mă Dumnezeule” etc.; simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Nașterearea lui Iisus Christos; rugăciune către domnul nostru Iisus Christos și rugăciune la nemociuni și alte necesități.

Se apără în deposit spre vânzare la **Libraria arhieicezana**, și se vinde legată din colecție și valoare roșie, cu **40 fileri**.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut

in editura Comisiunii administrative a tipografiei arhieicezane

Carte de rugăciune,

in care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Muște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesiei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciunea sfintei Cruci; rugăciunea către domnul nostru Iisus Christos și rugăciune la nemociuni și alte necesități.

Se apără în deposit spre vânzare la **Libraria arhieicezana**, și se vinde legată din colecție și valoare roșie, cu **40 fileri**.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoții, profesorii și invățătorii, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achiziția prețului sau expediare cu ramburși, li se dă **20% rabat**.

Este o carte de rugăciune foarte corectă, punându-ne numai pentru trebunile credinței, ale orii creștin, ci și ceva de la părinți, precum și pentru ostasii din reședință, atât după exprimă, cât și după format și coperță.

♦♦♦♦♦

A apărut și se află de vânzare la **Libraria arhieicezana** în Sibiu :

Frumoasa din Nor și alte povesti

de

E. Hodoș.

Prețul: 2-50 cor. + porto 20 bani.

Editora și tiparul tipografiei arhieicezane